

Türk
sanayicileri
ve
iş adamları
derneği

görüş

GÖRÜŞ, ARALIK 1973

Türk Sanayicileri ve İş Adamları Derneği Bültenidir.

Sahibi ve Sorumlu Neşriyat Müdürü:

Türk Sanayicileri ve İş Adamları Derneği Yönetim Kurulu Başkanı Feyyaz Berker

Yazı İşleri Müdürü: Cem Duna

Basıldığı Yer: Nurtan Matbaası - İstanbul

Adres: Cumhuriyet Cad. Dörtler Ap. 18/2. Elmadağ - İstanbul.

Telefon: 46 24 12

Dernek'ten Haberler.... Gelişmeler....

Kasım ayı Dernek faaliyetleri açısından oldukça yoğun geçti. Derneğin olağan çalışmaları yanı sıra özellikle kayda değer iki faaliyetten birincisi Dernek Yönetim Kurulu ile Türkiye Tüccar ve Sanayiciler Derneği Yönetim Kurulunun tanışma toplantısı idi.

13 Kasım 1973 Salı günü Tüccar ve Sanayiciler Derneğinden

Avni Özden, Cemal Şerifsoy, Mesut Bayrakçı, Murat Bircet, Av. Galip Dolun.

ve Derneğimizden

Feyyaz Berker, Bahri Ersöz, Oğuz Dağdelen, Selçuk Yaşar, Orhan Aker'in katılmalarıyla bir tanışma yemeği yenilmiştir.

Tüccar ve Sanayiciler Derneği Başkanı Sayın Avni Özden, Derneğin 1800 üyesi olup, Türkiye'deki 125 bin kuruluş hakkında istihbarat derlediklerini, keza çeşitli konular hakkında Dernek üyelerinin görüşlerini toplayarak bu görüşlerin hükümet mehafilinde savunmasını yaptıklarını belirtmiştir.

Toplantıda bundan sonra özel kesimin çeşitli meseleleri ortaya atılmış, özellikle fiyat artışları, vergi kaçakçılığı ve hür teşebbüsün görünüşü konularına tekrar işaret edilmiştir.

Diğer önemli faaliyet ise Dernekler Kanunu nedeniyle tüzük değişikliğini sağlamak üzere yapılan olağanüstü genel kurul toplantısı idi. 35 Dernek üyesinin katılmasıyla yapılan tüzük değişikliği toplantısından sonra 50. Yılda Türk Sanayii konulu film gösterildi.

Toplantıdan sonra yapılan sohbetlerde çeşitli yönleriyle Türkiye'de hür teşebbüs ele alınırken üzerinde görüş birliği olan ve en çok üzerinde durulan konu sermaye piyasasının öncelikle kurularak halka açık anonim şirketlerin teşvik edilmesi idi. Sermayenin tabanının genişletilmesi gereği özellikle iki yönü ile önemli görülmektedir. Bir yönü ile Türkiye'deki finansman açığının kapatılmasında ve artık bütün dünyaca kabul edilen sanayi kuruluşlarının optimal büyüklüklerde kurulması gerçeğinde katkısı olması nedeniyle önemlidir. Diğer ve asıl önemli yönü ise, hızlı sanayileşen ülkemizde bu sanayileşmenin yararlarından mümkün olduğu kadar geniş bir kitlenin pay almasını sağlaması ve sos-

yal adalet ilkesinin gelişmesine katkıda bulunabilmesi gerçeğidir.

Bu sohbet toplantısının en umut verici yönü ise Türkiyemizde çok önemli bir işadami-sanayici grubunun sanayileşmenin bugünkü aşamasında sosyal sorumluluklarının bilinci içinde sorunlarına eğilmiş olduklarını göstermesi idi.

Önemli Bir Çalışma...

Bilimsel ve Teknik Enformasyon Özel İhtisas Komisyonu Başbakanlık makamının 20.7.1973 tarih ve 76-811/7168 sayılı onayı ile kurulmuştur.

Komisyon Devlet Plânlama Teşkilâtı Koordinatörlüğünde Türkiye'de bilimsel ve teknik enformasyon alanında ülke çapında bir sistemin kurulması ve uygulanacak temel politikaların ekonomik ve sosyal kalkınma hedeflerine uygun olarak geliştirilmesi yönünde çalışmalar (araştırma yapmak, bilgi toplamak, değerlendirmek ve tavsiyelerde bulunmak) yapmak amacıyla kurulmuş bulunmaktadır.

Komisyon 17 Aralık 1973 tarihinde çalışmaya başlayacak ve konu ile ilgili kamu kuruluşları, üniversiteler, özel kesim ve meslek kuruluşları temsilcileri ile ismen çağrılan uzman kişilerden oluşmaktadır. Başbakanlık Müsteşar Muavini sayın Muslih Fer'in komisyona başkanlık edeceği onanmış bulunmaktadır.

Şirketlerin Yapısındaki Değişmeler...

Şirketlerin yapısındaki değişmelerin durduğu hiçbir zaman söylenemez. Organizasyon, reorganizasyon adı ile devam eden bir süreçtir. Her şirket organizasyon yapısını, özellikle kendi ihtiyaçları için düşünmesine rağmen, organizasyon yapıları arasında ortak benzerlikler bulunabilir.

1961 yılında Amerikan Konferans Heyetince yapılan şirket yapıları konusundaki bir çalışmada bu, gelişen kalıbın dört ortak noktası bulunmuştur.,

1) Bölümleşme ve Ademi Merkeziyetçilik :

Değişik ürünlere ve pazarlamaya daha çok önem verebilmek, daha çok esneklik sağlayabilmek ve benzeri faaliyetlerin daha iyi koordinasyonu ve daha iyi yönetim için birçok şirket bölümleşmiş organizasyonlara gitmiştir.

II. Dünya Savaşından sonra bu tür yapıya daha çok gidildiğini görmekteyiz.

- 2) **Şirket Yöneticilerinin Artan ve Değişen Rolü:** Bölümleşmenin bir sonucu olarak, şirket yöneticileri bölümlerin sağlayamayacağı hizmetleri yerine getirmekte, bölümler arasında bağılılığı ve bütünlüğü sağlamakta ve genel plânlama yapmaktadır.
- 3) **Grup Yöneticilerinin Ortaya Çıkması :** Bölümleşmenin diğer bir sonucu da iki ya da daha çok bölümün başında bulunan ve koordinasyonu sağlayan grup yöneticilerinin ortaya çıkmasıdır.
- 4) **Baş Yöneticinin Makamının Yükselmesi :** Baş yöneticinin kendine özgü sorumlulukları, birçok şirkette artık en üstteki iki, üç, dört (ya da daha çok) kişiden oluşmuş takımlara verilmektedir. (Bu yine de baş yöneticinin sorumluluğunu hafifletmez.)

Bu dört faktör aşağı yukarı son yapılan çalışmada da ortaya çıkmıştır. Ancak bu arada bazı şirketlerin yapısal gelişmelerinin de önem kazandığı görülmektedir.

1974 Yılında Kârlar ...

Bir Düşme Bekleniyor,

A.B.D. de Şirket kârları, 1974 yılında bu yılın yüksek seviyesinden daha aşağı düşecektir. Ancak bu azalma, 1970'de olduğu gibi şiddetli olmayacaktır.

First National City Bankasının Genel Müdür Yardımcısı ve ekonomisti Leif H. Olsen, vergiden sonraki reel kârların 1973'de % 21, 1974 de ise % 10 olacağını kestirmektedir.

Olsen, dağıtılmamış kârların son üç yıllık düzeyden aşağı düşeceğini fakat dağıtılacak nakit kârların bu yılki kadar olacağını belirtmiştir.

1970 durgunluğunu yaşayan şirket yönetimleri şimdi, çok daha dikkatli ve maliyetlerinin bilinci içindedirler.

Ancak birçok sanayi dalındaki yüksek kapasiteler, önemle artan ihracat ve kısa dönem faiz hadlerinin azalmasıyla gelecek yılki durgunluğun işadamları ve yatırımcılar için, iktisatçıların istatistiki yollarla açıkladığı kadar şiddetli olmayabilir.

Bütün Şirketler (Milli Gelir Hesaplarına göre)

	MİLYAR DOLAR				
	1970	1971	1972	1973*	1974*
Vergi öncesi kârlar (eski envanter kârları)	69.2	80.1	91.1	108.1	108.0
Vergi-öncesi kârlar	74.0	85.1	98.0	125.6	117.9
Vergiden sonraki kârlar	39.3	47.6	55.4	70.2	66.3
Temettüpler	24.7	25.1	26.0	27.6	29.5
Dağıtılmamış kârlar	14.6	22.5	29.3	42.6	36.8
Vergi sonrası Reel kârlar (1958 fiyatlarıyla)	30.3	35.1	39.7	48.1	43.4

* tahminler

Genç Yöneticilere Tavsiyeler (I)

New York'da bir Personel Bürosunu yöneten Chester Burger'in «Executive Etiquette» adlı kitabından derlenmiştir.

İlk tanışma :

İlk işe başladığınız gün erkenden ofisinize geldiğinizde yüzünüzü kaplayan geniş tebessüm biraz da heyecanı maskeleyen gayesi taşır. Patronunuz ya da şefiniz sizi, kısaca bütün meşai arkadaşlarınıza tanıştıracaktır. Bu arada bütün isimleri tam olarak anlayamayacağınız tabiidir. Etrafa şu kimsenin ismi neydi diyeceğinize, ilk gördüğünüzde çekinmeden kendisine sorun. Herkesi en memnun eden şey kendi ismini tekrarlamaktır.

İlk, isimle hitap etmeli misiniz?

Eğer işyerinizde herkes birbirine ilk isimle hitap ediyor ise, sizin de uymanızda mahzur yoktur. Ancak patronunuza veya sizden yaşlı kimselere hitap ederken isimlerinin arkasına «Bey» lâkabını eklemeniz size çok şey kazandıracaktır. Bu usule onlar size ilk isminizle hitap etseler dahi uyun.

Kendinizi tanıtmalı mısınız?

İlk işe başladığınızda tanıştırlmadığınız kimse-
lere kendinizi takdim etmeniz en tabii şeydir.
Ancak bu iş için kendinizi tanıtmak istediğiniz
kimsenin adını önceden öğrenmeniz ve meşgul
olmadığı bir sırada yanına girerek, «Ahmet Bey,
benim ismim Mehmet Öztürk, satış kısmında
işe başlayan yeni elemanım, size bir merhaba
demek istedim» şeklinde kendinizi takdim et-
meniz uygun olacaktır.

Yemek saati ne kadardır

Birçok müessesede yemek saati yöneticinin kı-
demi ile eş orantılı olarak uzar. Bu sebepten ilk
başlarda, arkadaşlarınızın alayına maruz kalsa-
nız dahi, yemek saatini sizinle aynı seviyede
olanlardan kısa tutmanız uygun olacaktır. Za-
manla sağduyunuz yemek saatini ne kadar uza-
tabileceğinizi size söyler.

Siz birisini işe alınca neler yapmalısınız?

Kendinizin işe ilk başladığınız gün duyduğunuz
heyecan, işe aldığınız kimselere ne şekilde dav-
ranmanız gerektiği yolundaki en iyi gösterge-
dir. Kendisini temas edeceği herkesle tanıştı-
rmakla beraber, işyerinin çalışma adetleri hak-
kında da kısaca bilgi vermeniz yerinde olacaktır.

Birçok müessese yeni işe başlayanlara şu hu-
susları kapsayan bir broşür vermektedir :

- Telefonlar nasıl kullanılır, dahili telefon ve-
ya interkom listesi, doğrudan dışarıya nasıl
çıkılır, şahsî telefonlar için nereye para öde-
nileceği, v.s.

- Büro malzemesinin nereden temin edileceđi,
- Yemek saatleri ve imkânları,
- Eğer odalara çay, kahve servisi yapılmıyorsa ocağın yeri ve ne zaman nasıl temin edileceği.

İŖe intibak :

Eğer üniversiteyi yeni bitirmiŖseniz verilen iŖi pek basit bulup daha önemli iŖleri yürütebileceğinizi patronunuza bildirme kaygusuna kapılabılırsınız. Lütfen yapmayın. O da bunu bilmekte ve sizi denemek istemektedir. Verilen iŖi dikkat ve itina ile yaparsanız kısa zamanda size daha mesuliyetli iŖler verildiğini göreceksiniz. Eğer muvazzaf subaylıktan ayrılıp iŖe baŖlıyorsanız, ya da yedek subaylığınız sırasında askerliğe iyi intibak ettiyseniz, iŖ hayatında her direktifinize «BaŖüstüne efendim» şeklinde mukabele edilmemesi sizi ŖaŖırtabilir. Sizdeki «emredersiniz» deme eğilimi de üstleriniz tarafından yadırganacak ve yağcılık olarak telâkki olunacaktır. Sözlerinizin baŖına daima «lütfen» eklemeniz ve bir direktifi verdikten sonra neticeyi sabırla beklemeniz yararınıza olacaktır.

Dernekten İsteyiniz

- * Conference Board tarafından yayınlanmış Uluslararası Şirketlerin Organizasyonu ve Yönetimleri konusunu inceleyen «Organization and Control of International Operations»
- * Yine aynı kurum tarafından yayınlanmış şirketlerin organizasyon yapılarını ve değişmelerini konu alan «Corporate Organization Structures»
- * Prof. Dr. Kenan Tunçomağ tarafından yazılan «Toplu İş Uyuşmazlıklarının Çözümünde Uzlaştırma ve Tahkim» konulu inceleme.
(Özel istem için P.K. 64 Mecidiyeköy/İstanbul)
- * Bursa İktisadî ve Ticarî İlimler Akademisinde yayınlanmış olan «Türkiye Ekonomisi 50. Yılı Semineri» tebliğleri,

adlı kitaplar Derneğimiz kütüphanesine gelmiştir. Kütüphanemizdeki kitaplar kısa süreler için yalnızca üyelerimize verilebilmektedir. Diğer talepler için ise kaynak gösterebilmemiz mümkündür.

ARALIK 1973

C. ertesi	1	
P. ertesi	3	
Salı	4	
Çarşamba	5	
Perşembe	6	
Cuma	7	
C. ertesi	8	
P. ertesi	10	
Salı	11	
Çarşamba	12	
Perşembe	13	
Cuma	14	
C. ertesi	15	
P. ertesi	17	
Salı	18	
Çarşamba	19	
Perşembe	20	
Cuma	21	
C. ertesi	22	
P. ertesi	24	
Salı	25	
Çarşamba	26	
Perşembe	27	
Cuma	28	
C. ertesi	29	
P. ertesi	31	